

Vliv na kapacitu sítí měla i strategie podpory školám v malých obcích přijatá v DZ 2007, která byla prostřednictvím krajských normativů naplňována ve většině krajů.

ČŠI zjistila, že disponibilní kapacity v navštívených školách byly využívány v uplynulém roce na 61,4 %.

Tabulka 11 Využití kapacit základních škol – porovnání zapsaných žáků s povolenou kapacitou z rejstříku škol a školských zařízení

Kraje nad průměrem ČR	Využití kapacity (v %)	Kraje pod průměrem ČR	Využití kapacity (v %)
Pardubický	66,8	Olomoucký	59,2
Moravskoslezský	66,7	Praha	58,4
Středočeský	65,5	Liberecký	57,7
Jihočeský	65,4	Zlínský	57,3
Jihomoravský	65,0	Plzeňský	56,0
Ústecký	62,3	Vysočina	55,8
ČR	61,4	Královéhradecký	54,7
		Karlovarský	51,5

Výše uvedený přehled naznačuje, že kapacita škol pro základní vzdělávání je víceméně stabilní, dostatečná a případný lokální převis poptávky se daří kompenzovat spíše nárůstem výkonů v soukromých a církevních školách. V řadě případů je nadbytečná část kapacit škol zřizovateli využívána pro zajištění předškolního vzdělávání nebo jiné činnosti.

Vývoj struktury vzdělávací nabídky v základním vzdělávání

Podle statistických údajů ÚIV bylo v povinné školní docházce zapsáno celkem 836 361 žáků, z toho 95 % v ZŠ a 5 % ve středních školách a konzervatořích, stejně jako v minulém školním roce. Poměr žáků 1. stupně a dětí v předškolním vzdělávání byl 1,47. Poměr žáků 2. stupně a 1. stupně poklesl na 0,72.

Meziročně se počet žáků v základních školách snížil o 2,64 %, dlouhodobý pokles již zmírnil příchod silnějších ročníků z předškolního vzdělávání. Počet žáků na 2. stupni ZŠ poklesl o 6,74 %, mírnější pokles (1,63 %) byl v nižších stupních víceletých gymnázií.

Školský zákon vymezuje několik kategorií dětí, kterým je škola povinna poskytovat specificky zaměřené základní vzdělávání. Nově byla oddělena péče o děti se zdravotními problémy, děti se sociokulturním znevýhodněním a cizince. Počet žáků se SVP byl v základním vzdělávání 71 801 žáků, celková míra speciální péče byla 9,0 %. Ve skupině s mentálním postižením bylo evidováno 34,3 % ze všech žáků SVP. Žáků s vývojovými poruchami učení bylo v základním vzdělávání identifikováno 45,6 % a s vývojovými poruchami chování 3,8 %. Podíl žáků ve skupinové speciální péči byl 51,6 % na celkovém počtu postižených. Počet IVP v základním vzdělávání pro žáky se SVP byl 35 201.

V přípravných třídách zřizovaných pro děti se sociálním znevýhodněním bylo ve školním roce 2009/2010 zařazeno 2 410 dětí, což znamenalo výrazný meziroční nárůst (18,8 %). K nejvýraznějšímu nárůstu počtu dětí se sociálním znevýhodněním došlo v Pardubickém kraji (o 56,5 %), na Vysočině byl nárůst 31 % a v Ústeckém kraji 27,1 %. K největšímu poklesu počtu dětí se sociálním znevýhodněním naopak došlo ve Středočeském kraji (- 38,5 %) a ve Zlínském kraji (- 24 %).

Mírně poklesl počet žáků v nižších stupních víceletých gymnázií (41 639 žáků), zatímco se zvýšila podpora nadaným žákům. V uplynulém školním roce bylo 6,1 % z celkového počtu žáků v nižším stupni víceletých gymnázií. Meziročně se počet přijatých zvýšil o 12,1 %. Po-